

Ο πρωθιερέας Νικόλαος Μπαλασόφ για τις από Κίεβο ομιλίες του Πατριάρχη Βαρθολομαίου

Ο αντιπρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας καταθέτει τις σκέψεις του σχετικά με τις ομιλίες στο Κίεβο του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου, του οποίου η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της 30^{ης} επετείου της ανεξαρτησίας της χώρας.

Στις ομιλίες του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στο Κίεβο διατυπώθηκε πολλάκις μια σειρά επαναλαμβανόμενων θεμάτων.

Ιδού τι απασχόλησε τον Πατριάρχη.

Το αυτοκέφαλο (η εκκλησιαστική ανεξαρτησία) της λεγόμενης «Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας» («ΟΕΟ»), που συγκροτήθηκε από εκπροσώπους σχισματικών ομάδων, απονεμήθηκε δήθεν απολύτως νόμιμα. Τα κατά φαντασίαν «προνόμια» του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως, τα οποία δήθεν του παραχωρούν δικαιώματα λήψεως μονομερών αποφάσεων έναντι άλλων κατά τόπους Εκκλησιών, επίσης είναι δήθεν απολύτως νόμιμα και κανονικά. Η Κωνσταντινούπολη δήθεν δεν αλλοίωσε τίποτε στην παραδοσιακή ορθόδοξη εκκλησιολογία, αλλά τουναντίον, την αλλοιώνουν όσοι δεν συμφωνούν σήμερα να υποτάσσονται κατά πάντα στον ουδέποτε σφάλλοντα «πνευματικό ηγέτη 250 (ή 300) εκατομμυρίων ορθόδοξων χριστιανών παγκοσμίως», όπως αρέσκεται να αυτοτιτλοφορείται ο «πράσινος Πατριάρχης». Τουλάχιστον, αρεσκόταν παλαιότερα, διότι τώρα κατέστη πλέον σε όλους κατανοητό ότι η πλειονότητα των ορθόδοξων χριστιανών δεν θεωρεί τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο πνευματικό του ηγέτη μετά τη σχισματική δράση την οποία επέλεξε.

Η από Κιέβου ρητορική του Πατριάρχη Βαρθολομαίου δείχνει ότι ο Παναγιώτατος ανησυχεί εξαιτίας της κριτικής της αντικανονικής εισπηδήσεως του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στις ουκρανικές υποθέσεις, η οποία ηχεί από ιεράρχες, θεολόγους και ιστορικούς πολλών ορθόδοξων Εκκλησιών.

Δεν καταφέρνει όμως ο Πατριάρχης να δώσει πειστικές απαντήσεις, οι οποίες θα παρακινούσαν τις άλλες κατά τόπους Εκκλησίες στην αναγνώριση της νεοφανούς αυτοκεφαλίας της «Αγιωτάτης Εκκλησίας της Ουκρανίας». Απλώς ισχυρίζεται και επαναλαμβάνει κάθε φορά επίμονα ότι έχει πάντοτε δίκιο, διότι ο θρόνος Κωνσταντινουπόλεως έχει πάντα δίκιο, ότι η «Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία», με την οποία ταυτίζει τον εαυτό του, δεν έχει ανάγκη να συζητήσει τίποτε και με κανέναν, διότι ουδέποτε σφάλλει και πάντοτε σταυρώνεται και προσφέρεται ως θυσία χάριν του κοινού μας οφέλους και προτείνει σε όλους τους ορθόδοξους να το αποδεχθούν αυτό και να το πιστέψουν, διαφορετικά δήθεν δεν θα είναι πλέον καν ορθόδοξοι.

Το γεγονός όμως είναι ότι εμείς οι ορθόδοξοι, δεν έχουμε και ουδέποτε είχαμε τέτοιο δόγμα πίστεως. Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ουδόλως είναι Πάπας της Ρώμης. Και δεν ήταν εμείς οι ορθόδοξοι, που συγκαλέσαμε την Α΄ Βατικανή Σύνοδο. Και το παπικό αλάθητο (το infallibilitas, δηλ. η ικανότητα να μην σφάλλει) ακόμη και κατά την αντίληψη των αδελφών μας ρωμαιοκαθολικών, με τους οποίους τόσο ραγδαία προσεγγίζει σήμερα το Φανάρι, υπόκειται σε σοβαρούς περιορισμούς.

Ο Πατριάρχης στην εόρτια ομιλία του στον περίβολο της Σοφίας του Κιέβου παραπονέθηκε για κάποιους «νεολογισμούς, νέες διατυπώσεις και επικίνδυνες εκκλησιολογικές απόψεις» καθώς και «προσπάθειες ανατροπής εκκλησιαστικών θεσπίων», οι οποίες τείνουν στην «υποτίμηση του αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως» μέχρι σχεδόν την κατάσταση του «μουσειακού εκθέματος». Αναγνωρίζει ακόμη ότι «υπάρχουν πολλοί, οι οποίοι θεωρούν ότι ο Οικουμενικός Πατριάρχης αποκλίνει της πραγματικότητας». Και προς απάντηση, προφανώς αισθανόμενος ωστόσο την ανεπάρκεια της σημερινής του επιχειρηματολογίας, υπόσχεται στο «εγγύς μέλλον» να δείξει και «τα σχετικά κείμενα και όλη την πορεία αυτού του (ουκρανικού) ζητήματος».

Την κοινή μελέτη πάντως των «σχετικών κειμένων» και της ιστορικής πορείας του ζητήματος, προσκαλώντας επί τούτω τους κορυφαίους επιστήμονες από διάφορες χώρες, προ πολλού έχει προτείνει στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως ο Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος, μεταξύ άλλων και κατά την τελευταία του επίσκεψη στο Φανάρι τον Αύγουστο του 2018. Τότε ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος απάντησε ότι δεν διαθέτει προς τούτο χρόνο, αλλά και ότι άνευ αυτών όλα του είναι ξεκάθαρα. Εάν τώρα ανανεώθηκε το ενδιαφέρον για τα κείμενα, μπορούμε να του υποδείξουμε την καλαισθητή έκδοση με τίτλο «Επανεένωση της Ιεράς Μητροπόλεως Κιέβου με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. 1676-1686: Μελέτες και κείμενα», η οποία κυκλοφόρησε το 2019 από την «Ορθόδοξη Εγκυκλοπαίδεια» υπό τη γενική επιμέλεια του μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα. Εκεί έχουν συγκεντρωθεί όλα όσα είναι απαραίτητα. Το βιβλίο έχει 912 σελίδες και 246 αρχειακά κείμενα. Την μεταφράζουμε ήδη στην ελληνική γλώσσα, αν και θα χρειασθεί βεβαίως χρόνος. Σε περιληπτική μορφή το θεμελιώδες ιστορικό υλικό εκτίθεται κάλλιστα στο πόνημα του μητροπολίτη Κύκκου Νικηφόρου με τίτλο «Το σύγχρονο Ουκρανικό Ζήτημα και η κατά τους θείους και ιερούς κανόνες επίλυσή του», το οποίο είναι διαθέσιμο στα ελληνικά και στα αγγλικά και πολύ σύντομα θα κυκλοφορήσει και στα ρωσικά.

Είναι αμφίβολο βεβαίως, εάν οι ρυθμιστές των τυχών του κόσμου από τις ακτές του Βοσπόρου, όπου η ιστορική πραγματικότητα τριακοσίων και πλέον ετών καταργείται με μια απλή μονοκοντυλιά, ενώ οι σχισματικοί και οι αναθεματισμένοι με την ίδια ευκολία μεταμορφώνονται σε «ορθοδόξους ιεράρχες», θα επιδείξουν έστω κάποιο ενδιαφέρον για την αλήθεια της ιστορίας και το δίκαιο των κανόνων. Σχετικά με τους τελευταίους ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως έκρινε σκόπιμο για παν ενδεχόμενο να πει στο Κίεβο ότι την ερμηνεία αυτών «εμπιστεύθηκε όχι στους επιστήμονες του γραφείου», αλλά σε εκείνους που πρέπει. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, σε ποιον.

«Νομίζετε, κύριοι, ότι το κράτος είστε εσείς; Το κράτος είμαι εγώ!», δήλωσε κάποτε ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ στους βουλευτές της Βουλής της Γαλλίας.

«L'église c'est moi! (Η Εκκλησία είμαι εγώ!)», – λες και ακούγεται τώρα στις ομιλίες, που εκφωνήθηκαν στο Κίεβο. Η δυσκολία έγκειται μόνο στο ότι για κάποιο λόγο δεν το πιστεύουν αυτό όλοι...